

|                        |                                                      |               |  |
|------------------------|------------------------------------------------------|---------------|--|
| <b>Разред: II</b>      | <b>Предмет: СВЕТ ОКО НАС</b>                         | <b>Датум:</b> |  |
| <b>Назив теме:</b>     | Заједно са другима                                   |               |  |
| <b>Назив јединице:</b> | Шта су школски празници? Какве су некада биле школе? |               |  |
| <b>Тип часа:</b>       | Обрада                                               |               |  |

### Уводни део:

- На пану заједно с ученицима окачити фотографије које су припремљене и тражити да ученици наведу шта су све прослављали у првом разреду.
- Тражити да међу наведеним прославама издвоје школске празнике и да објасне по чему се они разликују од других прослава.

### Главни део:

#### Рад на штампаним материјалима (презентацији)

- Разговарајти са ученицима о томе да ли су се празници славили и у некадашњим школама, а затим предложити да истраже по чему су се још некадашње школе разликовале од садашњих, а шта је у њима исто.
- Поделити ученике на четири групе.
- Прве три групе добијају две копије једног од текстова из прилога (а, б, в), а четврта користи штампани материјал (презентацију) као извор информација о школама у прошлости. Половина сваке групе у свом тексту трага за оним што је слично (исто) у некадашњим и садашњим школама и прави листу сличности, а половина за оним што је другачије и саставља листу разлика.
- Тражити да представници група саопште своја решења и разговарати о њима.

### Завршни део:

- Предложити ученицима да гласају шта би више волели: да за незнање добију јединицу, или да их учитељ протом неколико пута удари по длановима.
- На крају часа им рећи да за следећи час, уколико је имају, донесу разгледницу или фотографију места у коме живе.

### Прилози

#### ПРВЕ ШКОЛЕ У СРБИЈИ

У Београду је 1830. године постојала само једна српска основна школа, у којој су три године три учитеља учила тадашње ћаке. У то време ученици нису користили свеске, оловке, лењире... Чак су и таблице за писање биле ретке па је већина ћака-почетника прва слова исписивала уз помоћ чиоде на зовином листу.

Како?

Тако што су чиодом правили на њему низове рупица и избадали слова.

Старији ћаци писали су по хартији гушчијим пером, чији су зашиљени врх умакали у мастило. А да би им исписане рсчи биле у низу, претходно су шпартали хартију уз помоћ дашчице изглачаних ивица.

## ДИСЦИПЛИНСКА ПРАВИЛА ЗА БАКЕ У XIX ВЕКУ

1. Сваки ученик мора на време долазити у училиште, и без нужде не изостајати.
2. У училишту треба бити миран и на оно што се говори пазити.
3. Сваки мора своје ствари чувати.
4. Сваки мора бити чист, умивен и очешљан.
5. Истину ваља говорити.
6. С другима ваља живети у љубави и братски.
7. Нико не сме срамотне речи говорити, нити срамотно певати нити псовати.
8. Нико не сме туђе затајити.
9. Нико не сме ништа мрљати ни кварити.
10. Нико не сме поред себе ножиће и друге шkodљиве ствари имати.

Поред правила за владање у школи, била су прописана и правила за владање ђака ван школе. У њима се нарочито истицало да се нико не сме купати на забрањеним местима, да деца не смеју да муче животиње и оштећују биљке као и да свакога треба учтиво да поздрављају.

Да би основци ова правила што боље запамтили, учитељи су им их сваке седмице једанпут читали у разреду.

**Жика Живуловић**

## ЂАЧКА ЗАКЛЕТВА ИЗ 1914. ГОДИНЕ

„Заклињем се да нећу уништавати дрвеће ни газити цвеће; обећавам да нећу плувати на под у школи и у кући ни на путу; дајем реч да нећу кварити ограде ни наносити квара грађевинама; никада нећу бацати хартије или ма какво ђубре по улици; бићу увек учтив; штитићу птице; бранићу туђу својину онако како бих желео да други бране моју; обећавам да ћу бити искрен и честит грађанин.“

Из *Ђачког декламатора за 1 и II разред основних школа*, који је уредио учитељ М. Јовић, Београд, 1914. године.